

massis Weekly

Volume 41, No. 47

Saturday, DECEMBER 18, 2021

EU's Michel Hosts Talks Between Armenian, Azeri Leaders Brussels

BRUSSELS -- European Council President Charles Michel said the leaders of Armenia and Azerbaijan pledged to de-escalate tensions on the Armenian-Azerbaijani border and restore rail links between the two South Caucasus states during talks hosted by him in Brussels late on Tuesday.

Michel, who heads the European Union's top decision-making body, said Azerbaijani President Ilham Aliyev and Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan assured him that they remain committed to honoring relevant agreements brokered by Russia over the past year.

Continued on page 4

Ardem Patapoutian Receives Nobel Prize During Special Ceremony in Irvine

SAN DIEGO -- Armenian-American scientist Ardem Patapoutian was awarded the Nobel Prize on Wednesday for helping discover how humans sense temperature and touch, breakthroughs he largely made at La Jolla's elite Scripps Research, The San Diego Union-Tribute reports.

Karin Olofsson, the Swedish ambassador to the United States, conferred an 18-karat gold medal for physiology or medicine on Patapoutian and one on his co-winner, David Julius of UC San Francisco, under circumstances that also were highly unusual.

All Nobel medals and diplomas — except for the ones given in peace — have historically been given in Stockholm, Sweden. But the Nobel Foundation decided — as it did a year ago — to honor the laureates in their home countries due to COVID-19 issues.

The four Western U.S. laureates received their prizes during a brief ceremony at the National Academies' home near UC Irvine. They include Patapoutian and Julius, as well as David Card of UC Berkeley and Guido Imbens of Stanford, who won a Nobel in economics.

Wednesday's ceremonies represented the end of a wild two-month period for Patapoutian, 54, an Armenian-American who fled civil war in

his native Lebanon in 1986 to emigrate to the U.S., where he began his career as a biochemist and later joined Scripps, where he still works.

He had his phone turned off in the hours before dawn on Oct. 4 when the Nobel Committee was trying to reach him to say that he'd won. The committee was able to reach his 94-year-old father, who lives in the Los Angeles area, who then contacted Patapoutian, telling him to call Sweden.

Patapoutian rolled over in bed at his home in Del Mar and told his wife,

Continued on page 3

"We are Committed to the Consolidation of Democracy in Armenia" Pashinyan Addressing U.S. 'Summit For Democracy'

YEREVAN -- Prime Minister Nikol Pashinyan pledged to consolidate democracy in Armenia on Friday as he addressed a virtual global summit organized by U.S. President Joe Biden.

Pashinyan was among the leaders of more than 100 countries invited to the two-day "Summit for Democracy" which is designed to promote democratic governance around the world in the face of rising authoritarianism.

"Over the last three years, Armenians have chosen democracy over authoritarianism twice. The first time was in 2018, following the non-violent Velvet Revolution, and the subsequent free and fair snap election. The second time was in 2021, following a devastating war. Armenians went to the polls, again, to ensure that we would not return to the ways of the past. Indeed, democracy is a perpetual work

in progress," Pashinyan said in his speech at the summit.

"We are committed to the consolidation of democracy in Armenia through strengthening democratic institutions," Pashinyan stated.

PM Pashinyan concluded his remarks by stating "In our bid to consolidate our democracy, we are facing multiple challenges. The biggest challenge for us comes in the form of military threats to our security. Fighting for democracy at home is yet another challenge. That challenge is compounded when threats arise from beyond our borders. If we are to restore the appeal of democracy throughout the world, we need to join forces to face these challenges together. Armenia is committed to contributing to the global mission of strengthening democracy, and we hope that we are not alone."

Turkey, Armenia to Appoint Envoys to Normalize Relations, Cavusoglu Claims

Turkey and Armenia have said that they will appoint soon special envoys for bilateral negotiations on normalizing their relations.

Turkish Foreign Minister Mevlut Cavusoglu was the first to announce the planned talks in Turkey's parliament on Monday evening. The special negotiators will be named as part of "steps to normalize relations with Armenia," he said without giving any other details.

Cavusoglu also stressed that Turkey consulted with Azerbaijan before making the decision. "We will be taking every step together with Azerbaijan," he said.

Armenia confirmed and hailed Cavusoglu's statement on Tuesday morning. The Foreign Ministry spokesman, Vahan Hunanian, said "the Armenian side also will appoint a special representative for the dialogue."

"Armenia has always been and remains ready for a process normaliz-

ing relations with Turkey without pre-conditions," Hunanian said in written comments to the media.

Turkey's surprise overture is in line with a request by President Joe Biden, who urged Turkish President Recep Tayyip Erdogan during an October meeting in Rome to open the

Continued on page 4

Armenia, France Sign “Roadmap for Economic Cooperation”

PARIS (Armradio) -- Armenia and France have signed the roadmap for economic cooperation for 2021-2026. The document aims at creating a strategy and framework for bilateral economic programs between Armenia and France for the next five years, which will include infrastructure, urban development, energy, agriculture, tourism, innovation, high technology, healthcare and other promising areas.

The first joint sitting of the working group on Armenian-French economic cooperation was held in Paris on December 9. The Armenian delegation was headed by Foreign Minister Ararat Mirzoyan, the French delegation was led by Jean-Baptiste Lemoyne, Secretary of State for Foreign Affairs of France.

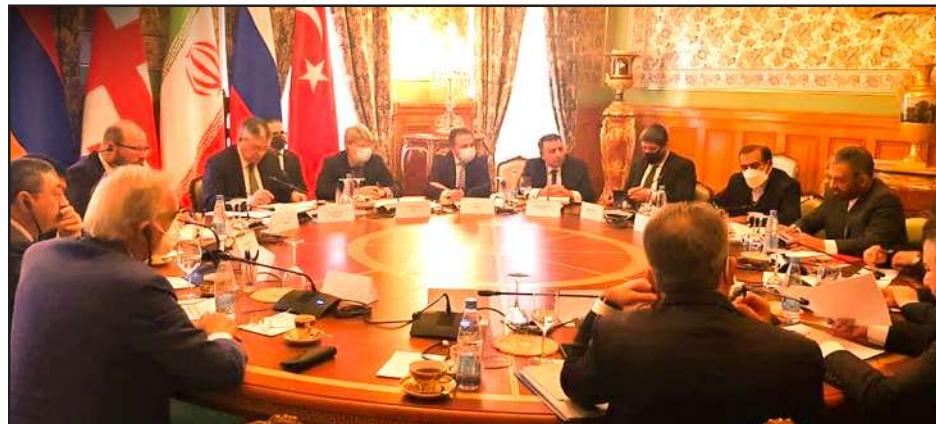
Minister Mirzoyan thanked Secretary of State Lemoyne for his support of warm hospitality and effective

discussions, emphasizing that the joint sitting was the result of nearly a year of bilateral follow-up work, efforts at the level of the two countries' leaders, and agreements reached.

Ararat Mirzoyan stressed the need to work consistently to implement the agreements reached by the top leadership of the two countries to intensify economic relations, which will correspond to the level of privileged relations between Armenia and France.

The sides emphasized the diversification of the Armenian-French trade and economic relations, the need to enrich the cooperation with new economic programs, and the intensification of mutual investments. The interlocutors also noted the need to intensify contacts between the business circles of France and Armenia, in particular, through mutual visits of delegations and organization of economic events.

Inaugural Session of “3+3” Peace Platform Held in Moscow

MOSCOW -- Senior diplomats from Russia, Turkey, Iran, Armenia and Azerbaijan have held the inaugural session of a multilateral platform supposedly aimed at promoting peace and economic cooperation in the South Caucasus.

Deputy foreign ministers of the five nations met in Moscow on Friday in what the Russian Foreign Ministry described as the launch of the “Consultative Regional Platform 3+3.” A ministry statement said they agreed to concentrate on confidence-building measures, regional economic cooperation and transport links as well as “common threats and challenges.”

Georgia said it will not join the cooperation framework because of its long-running conflict with Russia.

The Turkish Foreign Ministry said the talks involved a “constructive ex-

change of views” on “practical issues of common interest to all participants.” The five sides agreed to “give priority to trade, economy, transport, culture and humanitarian issues,” it said in a statement.

“Representatives of the five participating countries agreed to adopt a flexible working format and expressed their hope that Georgia too will join the consultations in the future,” added the statement.

Armenia was represented at the meeting by Deputy Foreign Minister Vahe Gevorgyan. According to the Foreign Ministry in Yerevan, Gevorgyan reaffirmed the official Armenian position that the regional initiative must avoid any “duplication of other international platforms, including those with conflict settlement mandates.”

Armenian Soldier Killed, Several Wounded in Latest Azerbaijani Attack

YEREVAN -- One Armenian soldier was killed and eight others wounded in renewed fighting after Azerbaijani forces attacked border positions in eastern Armenia.

The Defense Ministry in Yerevan said Private Vahe Manaseryan (born 2002), was killed while repelling an offensive by Azerbaijani armed forces in the Gegharkunik region.

“The exchange of gunfire stopped as of 2:30 pm [local time],” the ministry added in a statement.

It said also that eight other servicemen were wounded. The condition of six soldiers is assessed as serious, the condition of the other two as moderate and light, respectively.

Armlur.am quoted a local government official in Gegharkunik as saying that the epicenter of the fighting was near the Armenian border village of Sotk. “They [Azerbaijani troops] tried to advance in the Sotk section but failed,” Hakob Avetyan told the publication.

Earlier on Thursday, the Armenian Defense Ministry said that Azerbaijani troops “opened intensive fire from firearms of different calibers” at Armenian military positions in Gegharkunik province bordering the Kelbajar district west of Nagorno-Karabakh. It said two Armenian soldiers were lightly wounded as a result.

Blinken, Lavrov and Le Drian Call on Armenia and Azerbaijan to Refrain From Provocative Actions

The United States, Russia and France have called on Armenia and Azerbaijan to resume “direct dialogue” and fully comply with their agreements brokered by Moscow.

In a joint statement issued on Tuesday night, U.S. Secretary of State Antony Blinken, Russian Foreign Minister Sergei Lavrov and his French counterpart Jean-Yves Le Drian also said the conflicting sides must not use force to resolve border disputes.

“The [OSCE Minsk Group] Co-Chair countries call on Armenia and Azerbaijan to refrain from inflammatory rhetoric and provocative actions and to implement in full the commitments they undertook on 9 November 2020 and reconfirmed on 26 November 2021 in statements made by the President of the Republic of Azerbaijan, Prime Minister of the Republic of Armenia, and President of the Russian Federation and other jointly agreed ceasefire arrangements,” read the statement.

Blinken, Lavrov and Le Drian said

they expect Baku and Yerevan to “work constructively” to demarcate the Armenian-Azerbaijani border and restore economic and transport links between the two South Caucasus states.

They also called on the sides to continue the dialogue between the foreign ministers of Armenia and Azerbaijan begun at meetings held in New York in September and Paris in November, as well as to continue contacts at the leadership level to promote a lasting and sustainable peace in the region.

“The Co-Chair countries also note with concern recent incidents on the non-demarcated Armenia-Azerbaijan border and reaffirm that the use or threat of force to resolve border disputes is unacceptable,” added the top diplomats of the three mediating powers.

They further urged the sides to allow U.S., Russian and French envoys co-chairing the Minsk Group to visit the conflict zone “as soon as possible” and “assess the situation on the ground first-hand.”

Armenian National Airlines to Start Flights From Spring 2022

YEREVAN -- The Armenian National Airlines will start flights in spring 2022, former Deputy Prime Minister Tigran Avinyan informs.

On December 10, Armenia's State Register officially registered Armenian National Airlines CJSC, the country's new air carrier that will operate as Fly Arna.

Fly Arna, a joint venture of the Armenian National Interests Fund (ANIF) and Air Arabia, will operate as a low-cost passenger airline based in Yerevan's Zvartnots International Airport.

An announcement of the joint venture was made on July 14, 2021, following a signing ceremony and a press conference held at Yerevan's Zvartnots International Airport attended by Armenian Deputy PM Tigran

Avinyan and Air Arabia Chairman Sheikh Abdullah Bin Mohammed Al Thani.

The name was chosen by the joint venture's board of directors from more than 500 proposals received from participants of the 'Name the Airline' contest. The word 'Arna' is derived from 'AR'menian 'N'ational 'Airlines'.

This past October, the Armenian government decided to increase the charter capital of the Armenian National Interests Fund (ANIF) by 4.733 million AMD to pay for shares in the Armenia-Air Arabia joint venture to create an air carrier for Armenia.

According to Armenia's State Register (ASR), the authorized capital of Armenian National Airlines CJSC is 4,830,330,000 drams.

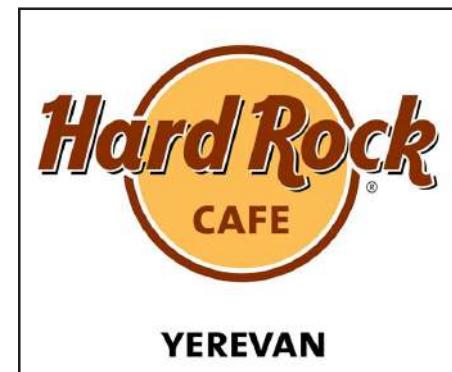
Hard Rock Cafe Announces Opening in Armenia

YEREVAN -- Hard Rock® announces the opening of the brand's first Hard Rock Cafe in Armenia. Hard Rock Cafe Yerevan will be setting foot into down town to Armenian capital in 2022.

Yerevan is over 2800 years old, and with its remarkable cultural and historical heritage the city is also a fresh international center for IT solutions, a progressive and multicultural capital on the crossroads of Europe and Asia, the East and the West.

Hard Rock Cafe Yerevan is located in the historical and touristic center of the city: The Republic Square with the History Museum, Government buildings and many hotels, as well as Northern Avenue – a chic promenade with multiple shops, cocktail bars and clubs – are just a few minutes away. This contemporary restaurant and bar is the first of its kind to have a flair of modern interior design featuring a classy, sleek and uncluttered set up with Instagram-worthy spots for fans.

New Hard Rock Cafe Yerevan will be located on Pushkin street, 3-1. The 1000-square meter outlet accommodates up to 290 guests, which consists of both indoor and outdoor dining spaces across two floors and a stage for live entertainment. The upper floor holds the indoor area and the rock shop. Local guests and visitors to Yerevan can enjoy the one-of-a-kind live music and entertainment from the indoor dining space located on the lower ground floor of the cafe. The highlight of the cafe, is building re-

nowned not only for its unique architecture and location, but also for its history.

Guests at the Hard Rock Cafe Yerevan get to take a walk through the memorabilia walls, of which displays a series of iconic memorabilia from legendary musicians around the globe. Over the years, the memorabilia has become a signature feature of Hard Rock Cafes celebrating unique pieces donated by or bought from popular rock stars from different eras.

At Hard Rock Cafe Yerevan, guests are provided with a selection of authentic flavors with the freshest high-quality ingredients from Hard Rock's menu, featuring the Original Legendary® Burger from the Signature Steak Burgers series, mouthwatering Specialty Entrees, Bar Bites, selection of salads, sandwiches and desserts. The cafe also offers a variety of beverages, from draft beers & wines, handcrafted cocktails including Hard Rock's signature Hurricane Cocktail to Alternative Rock alcohol-free selections.

Works of Armenian-Egyptian Photographer Van Léo on Display in Cairo

CAIRO -- The unique world of the late Cairo-based Armenian-Egyptian photographer Van Léo is captured in an exhibition which continues until 22 February 2022, Ahram Online reports.

The exhibition takes a special approach to the presentation of its hero, as it takes visitors to his studio reproduced in the Future Gallery's hall at the AUC Tahrir campus, author Dina Kabil writes.

The viewer has an opportunity to explore life and work of Van Léo (1921-2002), while uncovering the place where the photographer took the shots of the intellectual elite of movie stars, those of the nightlife of Cairo theaters and cabarets, anonymous ordinary people, and foreigners living in cosmopolitan Cairo after World War II and until the 1990s.

In fact, the American University in Cairo (AUC) has this whole treasure of thousands of photos in its possession. In 1998, encouraged by his friend, Professor Barry Iverson, Van Léo bequeathed his entire fortune in photographs, his entire studio, to the AUC where his friend was teaching.

"I wanted to recreate his studio in the city center where he had always lived," explains Ola Seif, exhibition curator and director of the photo library and cinema collection at AUC.

A reproduction of the studio has been carefully planned by the AUC Rare Books Library and Special Collections Managers.

On the left is the art-deco style office where Van Léo was already photographed and where he stored his

negatives and photos on the shelves. Further on, the platform on which his clients came to pose.

This preamble to the world of Van Léo is obvious through two very significant photos; the first shows the artist at the top of the pyramid of Giza and the second, a landscape of the famous place Tahrir in the 1940s. Both refer to this Armenian from Egypt belonging to the country and under-scoring his special attachment to Cairo, and its city centre in particular.

It was in Cairo that the young Léo van Boyadjian settled in 1927, fleeing the Armenian genocide in the Ottoman Empire. He worked at Studio Venus, then in the family house where he remained close to his brother Angelo. In 1941, the latter left for Paris, and Van Léo founded a new studio which witnessed years of glory and downfall of an entire city.

Known for his indisputable portraits, Van Léo is distinguished by the series of inventive self-portraits which reflect his depths, his inner self. As for the portraits, he captured numerous national figures of the time such as Taha Hussein and Doria Shafik. He also managed to capture the unknown side of big cinema stars such as like Omar Sharif, Rouchdi Abaza, Faten Hamama or Samia Gamal. In each photograph, we feel there is a unique friendship between Van Leo and objects of his works.

The viewers can explore the irreplaceable world of Van Leo at the Future Gallery, American University in Cairo, Tahrir Campus, until 22 February 2022.

Ardem Patapoutian Receives Nobel Prize

Continued from page 1

Nancy Hong, "Happy birthday ... And I think I've won the Nobel Prize." He later baked her a birthday cake.

Since then Patapoutian, an energetic, garrulous man, has been flooded with speaking requests from around the world — something that happens to all people who win the world's highest science prize.

He and Julius discovered cell receptors that make it possible for people to sense heat, cold, pain, touch and sound. The work is important in drug development, especially at places like Scripps Research, which works

closely with pharmaceutical companies to turn its discoveries into new therapeutics.

Patapoutian told the Union-Tribune in October, "I came here with very little money and hardly spoke the language. I worked in a lab and just fell in love with doing research. Ever since then, this has been my life and joy."

He was equally joyful Wednesday a couple of hours before receiving his medal, telling the Union-Tribune, "We couldn't go to Stockholm. But this is fantastic. There are four laureates from the West Coast and we're able to get together to have discussions about science. It is wonderful."

SAS Participates in the Annual Conferences of MESA and ASEES

The Society for Armenian Studies (SAS) sponsored two panels at the 55th Annual Conference of Middle East Studies Association (MESA) and one panel during the 53rd Annual Convention of the Association for Slavic, East European, & Eurasian Studies (ASEEES). Panels held during the MESA conference included, “Early Modern Mobilities: People, Animals, and Objects within and beyond the Ottoman Empire,” followed by, “Fault Lines and Fractures in the 2020 Artsakh/Nagorno Karabakh War.” The ASEEES conference included, “History, Politics, and Memory: The South Caucasus from the Romanovs and Ottomans to the Putin-Erdogan Era.” All panels were held virtually this year within the same week, which began from November 30th and culminated on December 2nd.

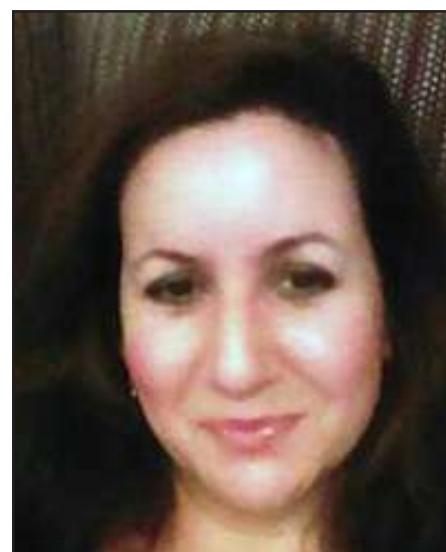

The first panel held during the MESA conference, “Early Modern Mobilities: People, Animals, and Objects within and beyond the Ottoman Empire,” took place the morning of Tuesday, November 30th, and was organized by Daniel Ohanian (UCLA) and chaired by Natalia E. Rothman (University of Toronto). The panel focused on various forms of mobility during the 17th and 18th centuries, drawing attention to the ways in which movement connected the lives of those who lived within that period.

The first paper, “Genres in Transit: Movement of Geographical Forms in the Early Modern Ottoman Empire,” by Isin Taylan (Yale University), traced continuity and change in geographical knowledge over 200 years. The pa-

pers, “The Empire Comes to Town: Towards a Social History of Sultan Mehmed IV’s (r. 1648–87) Extended Residence in Ottoman Yeni^{ehir}, 1668–69” by Arlen Wiesenthal (University of Chicago) and “Printing Pilgrimage: Replication and Imagination between Tokat and Jerusalem” by Erin Pinon (Princeton University), focused on subjects in the 1600s. The last paper, “Mobility, Captivity, and Autobiography: The Tribulations of Bishop Awetik’, 1706–1711,” delivered by Ohanian, reflected on mobility and captivity around 1700.

The second panel within the MESA conference, “Fault Lines and Fractures in the 2020 Artsakh/Nagorno Karabakh War,” was organized and chaired by Sossie Kasbarian (University of Stirling), which began the following Thursday, December 2nd. This interdisciplinary round table aimed to address the representation of the 2020 war in Artsakh/Nagorno-Karabakh and the failure of scholars within Middle East Studies to engage with it. Participants joining the discussion included,

Elyse Semerdjian (Whitman College), Bedross Der Matossian (University of Nebraska-Lincoln), Rachel Goshgarian (Lafayette College), Tamar Shirinian (University of Tennessee, Knoxville), and Kevork Oskanian (University of Birmingham).

The first speaker was SAS President Bedross Der Matossian who argued that all aspects of the war were manifestations of transformations that took place in the Middle East since the Arab Spring. He contended that there is a direct connection between the Middle East and the Caucasus.” In examining the disengagement of Middle Eastern scholars, Der Matossian added, “The reluctance of Middle Eastern scholars to take a stance on the struggle for self-determination of Armenians of Artsakh is the result of ignorance and ambivalence or viewing the Armenians of Artsakh as an occupying entity.”

Professor of Islamic World/Middle Eastern history at Whitman College, Elyse Semerdjian, discussed the shared history of the Middle East and North Africa (MENA) and the Caucasus to highlight why the region of Nagorno Karabakh/Artsakh should matter to scholars of the Middle East. Semerdjian’s discussion served as a call for researchers to, “decolonize both regional fields of study and instead consider how they are linked through global militarization, the struggles and setbacks for democracy, ethnic cleansing, transnational militants/mercenaries, oligarchy, and a particular brand of authoritarianism that exists in both spaces...”

In discussing how an individual or collective imagines contemporary identities, Rachel Goshgarian, examined the trickle-down effects of the absence of Armenian history within the Republic of Turkey. Goshgarian’s paper analyzed, “how these lenses could impact individual and collective political responses to military aggression against Armenians that has been explained by many politicians as rooted in issues related to identity, in a region at the crossroads of the Ottoman, Qajar, Russian and Soviet postcolonial worlds.”

Further adding to the discussion, Tamar Shirinian, reflected on the main objects of studies that inform Armenian studies. Shirinian delved deeper to explore, “the main conceptual frameworks that have been brought to bear on “Armenia” and how these may be

speaking to the larger field of Middle East Studies in particular ways and failing to take into consideration other objects – objects improper to a line of questioning within and outside of Armenian Studies.”

In closing, Kevork Oskanian an Honorary Research Fellow at the University of Birmingham, examined the ability for subjects to speak and be heard within Western-dominated hierarchical international orders.excused one side over the other.”

In addition, the Society for Armenian Studies sponsored the ASEEES panel, “History, Politics, and Memory: The South Caucasus from the Romanovs and Ottomans to the Putin-Erdogan Era,” organized by Asya Darbinyan (Northern Arizona University) and chaired by Stephen Badalyan Riegg (College of Liberal Arts at Texas A&M University). The panel looked to the past and present when examining the intersectionality of politics, history, and memory in the South Caucasus. Papers included, “Violent Memories: The Entangled Histories of Bolsheviks and Kemalists in the South Caucasus,” by Ani Ohanian (Clark University) and “Between Moscow and Ankara: Anastas Mikoyan and Armenian National Narratives during the Thaw, 1954–1964” by Pietro Shakarian (American University of Armenia).

Organizer and discussant, Asya Darbinyan, analyzed the Russian Empire’s response towards the evacuation of Armenian refugees in her paper, “Deceived’ or ‘Saved?’: Russian Authorities and the Ottoman-Armenian Refugees in the Caucasus during the First World War.” Additionally, Darbinyan examined the sentiment of deception and abandonment by exploring the experiences of those displaced at the Caucasus front.

EU’s Michel Hosts Talks Between

Continued from page 1

“It was agreed to proceed with the restoration of railway lines, with appropriate arrangements for border and customs controls, based on the principle of reciprocity,” he said, indicating the EU’s readiness to finance that work.

Pashinyan confirmed that he and Aliyev “reaffirmed the agreements to relaunch the railways.” Armenia and Azerbaijan will retain full control over railways passing through their territory, he said in a Facebook post.

Neither Michel nor Pashinyan mentioned other transport links and, in particular, a road that would connect Azerbaijan to its Nakhichevan exclave via Armenia.

Speaking in Brussels earlier on Tuesday, Aliyev said people and cargo passing through that “Zangezur corridor” must be exempt from Armenian border controls. Pashinyan rejected the demand shortly before the trilateral meeting, saying that it runs counter to understandings reached by them with Russian mediation.

Michel stressed the importance of establishing transport links between Armenia and Azerbaijan “while fully respecting the sovereignty of all countries.”

He said he also urged the two sides to “work towards de-escalation” and resolve “all outstanding humanitarian issues,” including the release of more Armenian soldiers held in Azerbaijan.

Turkey, Armenia to Appoint Envoys

Continued from page 1

country’s border with landlocked Armenia, a senior Turkish official previously told Bloomberg. Turkey closed its border with Armenia in 1993 to protest Armenia’s war with Azerbaijan at the time, which ended a year later.

Turkey hopes that taking steps to normalize ties with Armenia will help Ankara improve its strained relations with Washington over its purchase of Russia air defenses.

Meanwhile, Russian Foreign Ministry Spokeswoman Maria Zakharova said back in September that Moscow was ready to continue its efforts to help Ankara and Yerevan improve their

relations and saw positive signals from the sides. According to Zakharova, normalizing relations between these countries would promote peace, stability and prosperity in the region.

Eduard Aghajanian, the chairman of the Armenian parliament committee on foreign relations, said on Tuesday that the two sides announced plans for normalization talks as a result of a “process that started at some point.” He shed no light on that process.

“This doesn’t mean that Armenia is renouncing its key national interests,” Aghajanian told reporters. “We believe that it is in Armenia’s interests to establish diplomatic relations with Turkey.”

Արեւամտեան Եւրոպայի Հայրապետական Պատուիրակ՝ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանի Եղօրեայ Հովուական Այցելութիւնը Նիտերլանտներ եւ Պելճիքա

Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան Հայրը, 4 Դեկտեմբեր 2021, Շաբաթ օրը երեկոյեան ժամերուն Հոռոմէն դէպի Պրիւքսէլ մէկնեցաւ Հովուական եւօրեայ այցելութեամբ համար: Գերշ Սրբազն Հայրը Պրիւքսէլի օթանաւակայանէն դիմաւորուեցաւ կ. Պոլսի Պատուիրարքական Աթոռոյն Միաբան եւ Մաստրիխտի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Այցելու Հովիւ Հոգչ Տ. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեանի ընկերակցութեամբ, Մաստրիխտի Սդ Կարապետ եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդին Աստենապետ՝ Տիար Լեւոն Սարգսի կողմէ: Առաջնորդ Սրբազն Հայրը նախքան Նիտերլանտներ անցնելը Հոգչ Հայր Սուրբը եւ Աստենապետի հետ միասին այցելութիւն մը ունեցաւ Բելգիայի Լուվիէն քաղաքը, ուր Հոգչ. Հայր Մաղաքիա Աստուածաբանութեան բարձրագոյն ուսումը կը ստանայ Կաթոլիկ համալսարանի մէջ: Համալսարանի Աստուածաբանութեան Բաժնի Տնօրիչնութեան խնդրանքին դրականորէն ընդառաջելով Սրբազն Հայրը յառաջիկաց ամիս-

Սրբազն Հայրը հաւատացեալ ժողովուրդին Հայոց Առաջին Լուսաւորիչներ՝ Ս. Թաղէսոփ եւ Ս. Բարթողիմէոսի Տօնի առիջով իր պատզամը փոխանցեց, բնաբան առնելով Պօղոս Առաքեալի Կորնթացիներուն Ա. թուղթի 13-րդ գլխու 1-8-րդ համարը:

Սրբազն Հայրը, Առաքեալին խոսքերը պարզաբանելով նշեց, թէ անոնք մէկմէ ամէն մէկուն համար ուղեցոց կ'ըլլայ մէր կեանքը իմաստաւորելու, արժեւորելու, եւ յաւերժացնելու համար: Ահաւասիկ՝ Պօղոս Առաքեալը կ'ուսուցանէ, թէ մէր կեանքի դեկաւարձման կեդրոնը՝ Սէրն է: Սէր եւ սիրտ բառերու արձատը նոյնն է: Սիրտը մէր կեանքին ամենակարեւոր մասն է եւ եթէ մէր Սիրտը կանգնի կը դադրինք ապրելէ: Առանց սիրոյ մէր կեանքը իստի կը նմանի, ինչպէս կը կարդանք Սաղմոսաց գրքի մէջ «Սարգու օրերը իստի պէս են, ան կը ծաղկի ինչպէս վայրի ծաղիկը: Երբ քամին փչէ, ան կ'անհետանայ, նոյնիսկ անոր տեղը չի երեւիր» (Սաղ. 102: 15-16): Սրբազն Հայրը

ներուն պաշտօնական հրաւերով մը պիտի այցելէ Լուվիէնի ուսումնական հաստատութիւն բանախոսութեան համար:

Նոյն օրը երեկոյեան Սրբազն Հայրը ժամանեց Մաստրիխտ քաղաք, ուր 5 Դեկտեմբեր առաւտեան հանդիսաւոր Սուրբը եւ Անմահ Պատարագ մատուցեց հաւատացեալ ժողովուրդով լեցուն Մաստրիխտի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ: Գերշ. Սրբազն Հօրքով Ս. Խորան սպասարկեցին Հոգչ. Տ. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեան եւ Բարեշնորհ Սարկաւագներ:

Իր զգացական խօսքը աւարտեց ըսելով. «Սիրելինքներ, Ս. Թաղէսուն Ս. Բարթողիմէոս Առաքեալները եկան մէր ազգը, մէր ժողովուրդը լուսաւորելու, մէր կեանքի ճանապարը լուսաւորելու: Այդ լուսաւոր ճանապարի վրայ, ինչպէս անցեալին, այսօր եւս մենք՝ իբրեւ ազդ եւ իբրեւ անհատներ, պիտի շարունակնք մէր կեանքը արժեւորել եւ իմաստաւորել:»

Յետ Սուրբը եւ Անմահ Պատարագին Սրբազն Հայրը Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ կիրակնօրեայ գպրոցին աշակերտներու կողմէ ծաղիկ-

ներ եւ հայերէնով գրուած նամակներ ստացաւ եւ յետոյ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ հաւատացեալ տիկիններու կողմէ պատրաստուած Սիրոյ Սեղանին մասնակցեցաւ:

Սրբազն Հայրը ճաշկերոյթին ընթացքին իր հայրական օրհնութիւնն ու շնորհալուական խօսքը ուղղեց Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէծ ընտանիքին, Ծխական Խորհուրդին իր օրհնաբեր այցելու ժողովը Հոգեւոր Հոգի գործին իր օրհնաբեր այցելութիւնը Հոգեւոր Հոգի ժողովը: Վատկապէս վնահատեց Եղիշեցու այցելու Հոգեւոր Հոգի ժողովը: Սակայն Սարկաւագները դադար եւ կամաց անդամները գործադրութեան մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան Արտակարգ և Լիազոր Դեսպան՝ Ազնուակայլ՝ Տիկ. Աննա Աղաջանեանը եւ հաւատացեալ ժողովուրդը:

Սրբազն Հայրը, սիրով ողջունելով ներկաներուն փոխանցեց օրուան պատգամը, եւ Պատարագին ետք օրհնեց Ս. Ներսէս Շնորհալի եկեղեցական համացնքի նորակազմ ծխական Խորհուրդին անդամները ատենապետնակելով՝ Տիար Աբել Գալատեանին:

Սրբազն Հայրը, ժաման Արեւամտեան Եւրոպայի Հայրապետական Պատուիրակը Ս. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեանի ընկերակցութեան առջեան Արեւամտեան Եւրոպայի Հայրապետական Պատուիրակը Ս. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեանի ընկերակցութեան առջեան առաջամքան վահանակ կաթոլիկ շունչի ծաղիկը անսասան պահուի:

ւոյ Առաջնորդ Գերշ. Հարրի Եպիսկոպոս Սմիթիդին:

Սրբազն Հօր կ'ընկերանալին՝ Հոգչ. Տ. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեան եւ Մաստրիխտի Սդ Կարապետ եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի անդամ Տիար Վազգէն Սարգսին Սրբազն Հայրի Եպիսկոպոս Եպիսկոպոս Սմիթիդին:

Պատարագին ետք եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ սիրով սեղան, որուն ընթացքին եղան բաժականապեր, երգեր եւ արտասանութիւններ: Շատ ջերմ մթնոլորտի մէջ անցած ընթրիքին ետք Սրբազն Հօր նախագահութեանը տեղի ունեցաւ եկեղեցական խորհուրդի ժողով:

Ցաջորդ օրը երկուշաբթի, 6 Դեկտեմբեր առաւտեան ժամը 9:30-ին, Արեւամտեան Եւրոպայի Հայրապետական Պատուիրակ Գերշ Ս. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեանի ընկեղեցւոյ Հայրապետ Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի անդամ Տիար Վազգէն Սարգսին Սրբազն Հայրի ժողովը:

Հանդիպման ընթացքին Հարրի Եպիսկոպոսին վերջերս ունեցած առողջական դժուարութեան համար, Խաժակ Սրբազնը անդուիդու լեզուով բժշկութեան յասուկ աղօթքը մը կարդաց, եւ իր հոգեւոր եղբօր նուիրեց անգլերէնի թարմանուած «Նարեկ Մատեան» աղօթագիրը:

Հոգեւոր կէս ժամուան սիրալիր զրոյցէն յետոյ Առաջնորդ Սրբազն Հայրը նախագահութեանը տեղի ունեցաւ եկեղեցական խորհուրդի ժողովը: Ցաջորդ օրը երկուշաբթի, 6 Դեկտեմբեր առաւտեան ժամը 9:30-ին, Արեւամտեան Եւրոպայի Հայրապետական Պատուիրակ Գերշ Ս. Մաղաքիա Արք. Պէտքիսակեանի ընկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի անդամ Տիար Վազգէն Սարգսին Սրբազն Հայրի ժողովը:

Սրբազն Հայրը իր օրհնութիւնները եւ հայրական յորդութիւնները փոխանցել յետոյ ժողովական հայրերուն յացնեց իր գնահատանքը իրենց կամաց անդամներ գործադրութեան մասին:

Սրբազն Հայրը իր օրհնութիւններ եւ հայրական յորդութիւններ փոխանցել յետոյ ժողովական հայրական համար դիմել Տիկ. Արմենուիհիին՝ 626-798-7982 թիւին

Վարձու Տուն Փասատինայի Մէջ

Վերանորոգուած տուն լաւ յարմարութիւններու աւագանութեան համար դիմել
Տիկ. Արմենուիհիին՝ 626-798-7982 թիւին

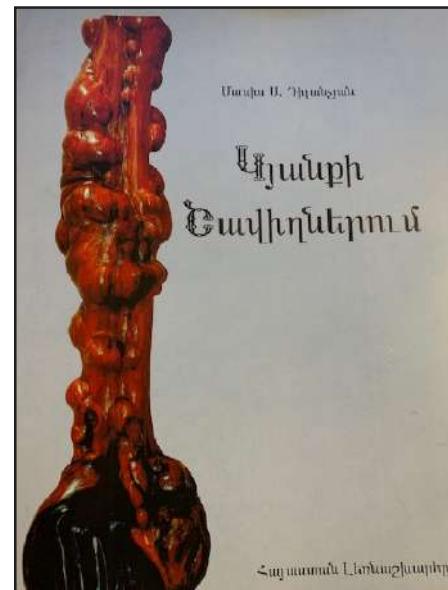
«Կեանքի Շառաւիղներում» Գրքի Ներկայացում

Դ. ԿՈՐԻՒՆ

Արդարեւ ուրախանում ենք, երբ լսում կամ ներկայ ենք գտնուում նոր հրատարակուած գրքի ներկայացման արարողակարգին, քանզի գրքի-գրականութեան աշխարհը լոյսի ճառագումն է, հոգու եւ մտքի զարգացման մննդաբեր արձատն է, այսպիսի առիթով հրաւէր էի ատացել ներկայ գտնուելու Մասիս Դիլանչեանի գրքի ներկայացման:

Ներկայացումը տեղի ունեցաւ շաբաթ Դեկտեմբերի 11-ին 2021թ. ժամի 12-ին Քենվուղի առողջապահական կեդրոնի սրահում: Գիրքն անուանում է՝ «Կեանքի շառաւիղներում», որը գրութիւններով, ընտանեկան եւ հարազատական պատկերներով, ձեռագործ փայտի վրայ քանդակների նիւթերի նկարներով կազմում է 98 մեծադիր էջեր:

Մասիսի ներկայ էին գտնուել՝ ընտանեկան կազմ, հարազատներ, բարեկամներ եւ ծանօթ-ընկերներ: Գիրքը բնութագրում եւ ներկայացնում է գրական նոթագրութիւններ, ֆերիոյ գաւառի Ղարզուն գիրդի պատմական ակնարկներ, բնակչութեան նիստ ու կացի, սովորութիւնների, բնութեան դեղաբույսերի եւ այլ հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ:

բաժնում ասմունքող Զաւէն Գրիգորեանը չորս արտասանութիւններ կատարեց ըստ հետեւեալի՝

«Հայաստան», Պատուական Խաչատրեանից

«Միայնակ ծառը», Պարոյր Սեւակից

«Վարք մեծաց», Պարոյր Սեւակից

«Մայրենի լեզու», Պարոյր Սեւակից

Նրանք արժանացան բուռն ծափերի: Մերի Ղազարեանը կարդաց էսքիզներ եւ Համօ Մահեանից մի կտոր արտասանեց:

Հանդիսականներ նի խումբ, Ռուբեն եւ Մասիս մէջտեղում
(Նկարում Մասիսի քանդակներից)

Մասիսի բարի գալստեան խօսքով բացում կատարուեց, ապա Ռ. Կորիւնը ներկայացրեց գիրքը, մէկ հատուած նրա գրութիւնից՝ «Ուրախալի է տեսնել որոշ գրասէր մարդիկ հոգսերին առընթեր մտացին զարգացողութեան հետաքրքրութիւն են ցուցաբերում, ընթերցում են, մշակութային ձեռնարկների ներկայ գտնուում, իրենց մտքերն ու լոյզերը նոթագրում են կամ նկարչական եւ քանդակագրութեան ինքնաբուխ պատկերներ եւ գործեր են ստեղծում, այդ չնորհալի մարդկանցից մէկը Մասիսն է, գրքի հեղինակը, ցուցաբութիւն դրած փայտի վրայ հրաշալի ձեռագործ աշխատանքներ, որոնք արժանացան աշխատանքով ստեղծած հոյակապ քանդակներ:

Տաղանդաւոր պատանի Արգիշտի Օրուշեանը թաւ ջութակի վրայ երկու կտոր նուագեն կոմիտաս եւ Արամ Խաչատրեան, որով բուռն ծափերով գնահատուեց:

Հետեւեալ անձինք ելոյթ ունենալով իրենց անխառն զգացումները արտայալեցին՝ Մասիսը որպէս հայր, հայրենասէր, բարի եւ աշխատաէր մարդ, ապա տքնաջան աշխատանքով ստեղծած հոյակապ քանդակներ:

Ցամաքիկ Դիլանչեան, Մարգո Դիլանչեան, Անուշաւան Դիլանչեան, Վազգէն Օրուշեան եւ Մեսրոպ Աւետեան:

Վերջում Մասիսը շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներին եւ բոլոր ելոյթ ունեցողներին, ապա հրաւիրեց օգտուելու պատրաստուած նոխ սեղանից:

Գոհ եւ ուրախ տրամադրութեամբ թողեցինք սրահը շնորհակալութեամբ:

Ծրագրի գեղարուեստական

Հայոց Ցեղասպանութեան Մասին Նոր Գիրքին Մէջ Ներկայացուած Են Դեռևս Չիրապարակուած Փաստաթուղթեր

Պատմական գիտութիւններութենածու Շուշան Խաչատրեանը «Կրօնի գերը Հայոց Ցեղասպանութեան իրագործման մէջ» մենագրութեամբ ներկայացուցած է ցեղասպանութեան առնչուող մինչեւ օրս չուսումնասիրուած եւ չհատակուած փաստաթուղթեր:

Մենագրութեան շնորհանդէս տեղի ունեցած է 11 Դեկտեմբերին, Հայոց Ցեղասպանութեան թանգարանհիմնարկին մէջ Գիրքի հեղինակը, որ նաեւ Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերու փաստագրման եւ տուեալներու հաւաքագրման բաժնի վարիչ, աւագ գիտաշխատող է, պատմեց, որ իրքը գեղին շատ հայտնի է պատմական գիտութիւններու մէջ: Գիրքին մէջ կը գտնէք մինչեւ օրս չուսումնասիրուած եւ չհատակուած փաստաթուղթեր, ծիսական սպանութիւնները եւ բոնութիւնները, որոնց ենթարկուած են հայերը, ինչպէս նաեւ պատմականօրէն անդրադարձած եմ սրբադաման արարողութիւններուն», պատմեց հեղինակը:

Հայատեանը նաեւ նշեց, որ կայ ցանկութիւն գիրքը անգերէն եւ խտաբէն թարգմանելու, եւ զայն գուրսը աւելի մասշտաբացին ներկայացնել: Ան կը պատրաստովի յաջորդ տարի եւս մէկ մէնագրութեամբ հանդէս գալու:

«ՀՀ Պատմութեան Թանգարանի, Մատենադարանի եւ Քաթարի Ազգային Գրադարանին Միջեւ Փոխգործակցութիւնը Արժեքաւոր Կրնայ Ըլլալ», Կ'ըսէ Նունէ Սարգսեան

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմէն Սարգսեանի Քաթար աշխատանքացին այցի ընթացքին, նախագահին տիկինը՝ Նունէ Սարգսեան, այցելած է Քաթարի պազալին գրադարան, որ Քաթարի հիմնադրամի մեծագոյն, ինչպէս նաեւ հետազոտական, համալսարանական եւ հանրային հաստատութիւններց մէկն է:

Քաթարի պազալին գրադարանի գրապահութեան մէջ կը պահուի շուրջ 800 հազար գիրք, գրադարանը ունի նաեւ աւելի քան 500 հազար ելեկտրոնացին գիրքեր, պարբերականներ:

Տիկին Սարգսեանը գրադարանի ղեկավարութեան, Հայաստանի Պատմութեան թանգարանի տնօրին Դաւիթ Պողոսեանի եւ Մատենադարանի գիտական քարտարանի գրադարանը շրջած է գրադարանին մէջ,

ծանօթացած է այնտեղ պահուող գրականութեան, հարազարակութիւններուն, ինչպէս նաեւ գրադարանին մէջ գործող ժառանգութեան թանգարանի ցուցանմուշներուն, որոնց մասին, մասնաւորական նշանակութեան մէջ կը գտնէք մէկ մէնագրութեամբ հանդէս գալու:

Տիկին Սարգսեանը գրադարանի ղեկավարութեան հետ զրուցած է Հայաստանի գիտակրթական հաստատութիւններու հետ համապարփակութեան մասին, մասնաւորական նշանակութեան մէջ կը գտնէք մէկ մէնագրութեամբ հանդէս գալու:

ՀՈԳԵՐԱՎԱԳԻՆԸ

ՄԱՐՈ (ԵՐԿԱՅՆՀԱՐՄԵԱՆ) ԱՃԵՄԵԱՆ

Հանգուցեալ Մարօ Աճէմեանի մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուիկիրակի, 19 Դեկտեմբեր 2021ին, կխօրէն ետք ժամը 2ին, հանգուցեալի շիրիմին մօտ, Hollywood Hills Forest Lawn գերեզմանատան մէջ:

Սպակիրներ՝
Ամուսինը՝ Հրաչ Աճէմեան
Դուստրը՝ Մալքի եւ Վահէ Ռապչեան եւ զաւակները՝ Շանթ, Արէն եւ Վահան
Զաւակը՝ Արա Աճէմեան
Եղբայրը՝ Օհան եւ Իվոն Երկայնհարսեան եւ զաւակները՝ Մոնա
եւ Նայիրի
Եղբայրը՝ Գօգօ Երկայնհարսեան
Եւ Համայն Աճէմեան, Ռապչեան, Առաքելեան, Մելքոնեան, Տէմիրձ-
եան, Պալեան, Տափանի, Ցովհաննէսեան եւ Քիւրէլեան ընտանիքնե-
րը, Հարազանտերն ու բարեկամները
Հոգեհանգստեան պաշտօնէն ետք հոգեծաշ պիտի մատուցուի
Փաստինայի Raffi's Catering and Banquet Hall սրացին մէջ, 3887
E.Sierra Madre Blvd. Pasadena, CA 91107:

ՑԱՒԿՑԱԿԱՆ

ԱՐՄԱՆՏ ՍԱՀԱԿԵԱՆի մահուան տխուր առիթով՝ «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը իր խորագույթիւնը կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, մասնաւորաբար ծնողքին՝ Տէր եւ Տիկ. Վարուժան եւ Զարմինէ Սահակեաններուն:
Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՑԱՒԿՑԱԿԱՆ

ԱՐՄԱՆՏ ՍԱՀԱԿԵԱՆի մահուան տխուր առիթիւ Սահակեան Սահուց Միութիւնը իր խորագույթ ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, մասնաւորաբար ծնողքին՝ Տէր եւ Տիկ. Վարուժան եւ Զարմինէ Սահակեաններուն:
Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՄԵՆՔ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՆՔ ՁԵՐ ԱՊԱԳԱՆ,
ՈՐՊԵՍՁԻ ԴՈՒՔ ԿԵՆՏՐՈՆԱՆԱՔ ՆԵՐԿԱԻ ՎՐԱ

RESIDENT INSURANCE PRODUCER
Accident and Health Agent,
Casualty Broker-Agent, Life-Only
Agent, Property Broker-Agent

209 E. Alameda Ave., Suite 204
Burbank, CA 91502

**WE INSURE YOUR FUTURE,
SO YOU CAN FOCUS ON THE PRESENT**

THE OHLSON GROUP

ALPHA
INSURANCE PARTNERS INSURANCE AGENCY

COVERED
CALIFORNIA

KARAPET S. DEMIRCHYAN
demkarsinc@sbcglobal.net

CA LICENSE: 0C74479
(818) 913-2414

Խոյ

Շարունակուած էջ 15-էն

«Ինքնապաշտպանութեան գիծը... գնում հանգում էր... բերդի միջին տարածութեան խոյացած ժայռերին»: Դանիէլ Վարուժանը իր քնարով նկարագրեց այդ օրերը. «Այն բազմաթիւ հոտէն, գոմին մէջ, եղուկ, / Մնացեր է խոյ մը միայն քաշարի»: Ապա հերոսական շեփոր մը հնչեց: Աւետիք իսահակեանն էր, որ «խոյ» մը բերաւ ուազմածակատ. «Հնչեց շեփորը գոռ պատերազմի, / Հին թնամու դիմ խոյացան շաբանը առաջական կամաց առաջական պատերազմը»:

Վերջացաւ պատերազմը: Պարոյր Սեւակը միշեց իր հեթանոս ծիները. «Անահիտ: Ես՝ մի հեթանոս առայսօր ծպտեալ: Ամշարժութիւնը քո պիրկ ոտների. Դարձնում է ինձ մի խոյ օրուկուած»: Ապա Խաչիկ Դաշտենցը պատմեց քոչարի պարը. «Մեր ուսապարկերը հանեցինք, զէնքերը հենեցինք ծառերին, ու պարն սկսուեց: Ո՞վ է տեսել աշխարհում այդպիսի պար: Նախ կանգնեցին որպէս պարիսպ, ապա ցնցեցին ուսերը, թափ առան եւ խոյացան առաջ»:

Այսօր հայրենիքի մէջ շինարարական աշխոյժ կեանք կայ: Մայրաքաղաքի մէջ կը խոյանան բարձր շէնքեր, սիւներ: Կը խոյանան նաեւ հոգիներ: Բժշկական շամալսարանի ուսանողները կը կազմեն «Խոյ» ազգային պարի խումբը: Իսկ հանրապետութեան

այլ վայրերու մէջ...: Կարդանք հայրենի մամուլը. «Զկալովկա համայնքի տարածքում վեր խոյացաւ շայաստանում պետական ամենաբարձր դրոշը», «Անի պատմական մայրաքաղաքի դիմաց վեր խոյացաւ հայոց եռագոյնը», «Խոյացաւ Ապրիլեան պատերազմի հերոսների անուան լուսէ խաչը», «Խոյացաւ 106 մասնիկներից բաղկացած, զոհուածների թիւը խորհրդանշող խաչը»:

Ցարգելի ընթերցող, ի՞նչ բոյթ, թէ խոյը ունի իրեն բնորոշ բացասական գիծեր: Խոյը չզպուած, անհատապաշտ, անկանխատեսելի եւ անհամերէ է, ունի ժամանակալրէպահ քայլեր եւ ծայրայեղութիւններ: Բայց այդ բոլորի մէջ կայ խարոյնք, անկառավարելի բոց ու արելի փայլ:

Տղաք, քոչարին կոչ է մարտի: Այժմ պարենք: Գոռացէք ձեր սրտի բառերը, որ ըլլաք ուժեղ եւ խրոխտ, ու ձեր պինդ ոտքերու հարուածէն ելլէ դղրդիւն եւ փոշի: Այս պարի մէջ կայ ձեր ծինը:

Երբ յօդուածս գրի կ'առնեմ, տեղի կ'ունենայ մէկ այլ ճակատամարտ: Հայրենի հողի համար պարիսպ ու ժայռ դարձան ազատատենչ տղաները: Այս ճակատագրական ժամերուն, յարգելի ընթերցող, որոշեցի մէջբերել գուսան Աշոտի մէկ երգը, որ կարծես, թէ նուիրուած է խոյացած այդ ճերմակ հոգիներուն.

Արծիւները վեր խոյացան, Սեւսեւ ամպերն իրար անցան...

Շատշատերը վերապարձան, իսկ շատերն էլ յուշեր դարձան...

Վեր. Դոկտ. Վահան Թուրիկեան

Շարունակուած էջ 14-էն

մեր սիրելի պատուելիին: Անոր կեանքը, առաջնորդութիւնը եւ ուսուցմունքը եթէ ինձի անձնապէս բայց նաեւ շատերու համար եղաւ օրհնութիւն: Թող որ այս տողերը նաեւ ըլլան երախտագիտական եւ շնորհակալական խօսք վեր. Դոկտ. Վահան Թուրիկեանի նուիրական կեանքըն եւ գործունէութեան:

Կեանք մը եւ գործունէութիւն մը, որ ունին մէկ տեսլական: «Օն Ցառաջ դէպի մարտ»: Քրիստոսի, Անոր եկեղեցիին եւ հայ ժողովուրդին համար՝ արժէքի կեանքի ժառանգութիւնը պահելու շինելու հրամայականով:

Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեան Ընդհանուր Քարտուղար Արաբական Ծոցի Աստուածաշունչի Ընկերութիւն

ՄԱՍԻՆ

ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՒ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State: ----- Zip Code: -----

Country: -----

Tel: -----

Email: -----

ՈՒԵՖԱ-Ն Ախոյեաններու Լիկայի 1/8 Եզրափակիչի Նոր Վիճակահանութիւն Կատարեց

FC SALZBURG (AUT)	vs	FC BAYERN MÜNCHEN (GER)
SPORTING CLUBE DE PORTUGAL (POR)	vs	MANCHESTER CITY FC (ENG)
SL BENFICA (POR)	vs	AFC AJAX (NED)
CHELSEA FC (ENG)	vs	LOSC LILLE (FRA)
CLUB ATLÉTICO DE MADRID (ESP)	vs	MANCHESTER UNITED FC (ENG)
VILLARREAL CF (ESP)	vs	JUVENTUS (ITA)
FC INTERNAZIONALE MILANO (ITA)	vs	LIVERPOOL FC (ENG)
PARIS SAINT-GERMAIN (FRA)	vs	REAL MADRID CF (ESP)

Ախոյեաններու Լիկայի 1/8 եզրափակիչի վիճակահանութեան ժամանակ տեղի ունեցած տեխնիկական սխալն յետոյ ՈՒԵՖԱ-Ն նոր վիճակահանութիւն կատարեց՝ չեղեալ նկատելով ժամեր առաջ տեղի ունեցած վիճակահանութեան արդիւնքները:

Նոր վիճակահանութեամբ 1/8 եզրափակիչին իրարի դէմ պիտի ձրցին:

Պալուն - Սագալպուրկ
Սփորթինկ - Մանչեսթեր Սիթի
Պենֆիլքս - Ալաքս

Չելսի - Լիլ
Աթլեթիկօ Մատրիտ - Մանչեսթեր Եունայթըտ
Վիլյառեալ - Եուվենիտուս
Ինդերնասիոնալ - Լիւերփուլ
ՊՄֆ - Ռեալ Մատրիտ

«Մանչեսթեր Սիթի» Յաղթեց Եւ Ամրապնդուեց Առաջին Տեղը

Անգլիոյ առաջնութեան 16-րդ հանդուանին ախոյեան «Մանչեսթեր Սիթի» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Վուլվըր հեմփթընի» հետ: Քատարլուացի Խոսեպ Գուարդիոլայի գլխաւորած խումբը առաւելութեան հասաւ նուազագոյն հաշուով:

«Լիւերփուլ» ընդունեց «Ասթոն Վիլյային» եւ առաւելութեան հասաւ 1:0 արդիւնքով: Միակ կոլը 11 մեթրանոցին նշանակեց եգիպտացի յարձակող Մոհամեդ Սալահը:

Գերմանացի Եուրգեն Կլոպի գլխաւորած խումբը 37 միաւորով երկրորդն է եւ 1 միաւոր է հետ առաջատար «Մանչեսթեր Սիթիէն»: «Աստոն Վիլյան» 12-րդն է՝ 19 միաւոր:

«Չելսի» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Լիտո Եունայթըտի» հետ: Եւ յաղթեց 3:2 արդիւնքով:

«Մանչեսթըր Եունայթըտ» հիւրընկալուեցաւ յետնապահ «Նորուիչ Սիթիէն» եւ գժուարութեամբ հասաւ յաղթանակի՝ Կրիշտիանու Ռոնալդուի նշանակած գիենալթիին շնորհիւ:

«Մանչեսթըր Սիթի» 38 կէտով կը շարունակէ գլխաւորել մրցաշարացին աղիսասկը: «Լիւերփուլ» 37 կէտով երկրորդ դիրքի վրայ է, իսկ «Չելսի» 36 միաւորով երրորդն է: 5-րդ դիրքի վրայ ընթացող «Մանչեսթըր Եունայթըտ» ունի 27 կէտ:

«Ռեալ» Ուժեղ Եր «Արեթիքոյէն»

Սպանիոյի առաջնութեան 17-րդ հանդուանին առաջատար «Ռեալ» ընդունեց ախոյեան «Աթլեթիքոյէն»: Մատրիտեան տերպիին 2:0 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ իտալացի Կառլո Անչելոտիի գլխաւորած խումբը:

«Պարմելինան» հիւրընկալուեցաւ «Օսասունայէն» եւ բաւարարուեցաւ 2:2 հաւասար արդիւնքով, թէեւ մինչեւ վերջին վարկեանները առաջ էր 2:1 արդիւնքով:

«Ռեալը» (17 խաղ) 42 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարացին աղիսակը եւ 8 կէտ առաջ է երկրորդ տեղի վրայ ընթացող «Սեւիլիայէն», որ մէկ հանդիպում նուազ ունի: «Աթլեթիքոն» (16 խաղ) չորրորդն է՝ 29 կէտ:

Միապէի Երկու Կոլերուն Շնորհիւ ՊՍԺ-Ն Պարտութեան Մատնեց «Մոնաքոյին»

Ֆրանսացի առաջնութեան 18-րդ հանդուանին ՊՄֆ-ն իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Մոնաքոյին» հետ: Աթլենթինացի Մաուրիսիո Պոչետինովի գլխաւորած խումբը յաղթանակի հասաւ ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Միապէի երկու կոլերուն շնորհիւ:

Միապէն 100-րդ կոլը նշանակեց ֆրանսացի առաջնութիւններու ընթացքին՝ ՊՄֆ-ի հետ:

ՊՄֆ-ն առաջատարն է՝ 45 կէտով: «Մոնաքոն» 8-րդն է՝ 26 կէտով:

Ծանրորդ Անդրանիկ Կարապետեանը Դարձաւ ԱԱ-ի Փոքր Ոսկե Մետալակիր

Հայաստանի ծանրամարտի հաւաքականի անդամ Անդրանիկ Կարապետեանը (89 կգ) դարձաւ աշխարհի առաջնութեան փոքր ոսկե մետալակիր: Ուղեթեթիստանի մայրաքաղաք Թաշքենտի մէջ ընթացող աշխարհի առաջնութեան պայքարի մէջ մտան 89 կգ քաշային ծանրորդները: Պոկում վարժութեան առաջին մօւցման ժամանակ

Կարապետեանը գլխավերեւը պահեց 167 կգ, այնուհետեւ՝ 172 կգ: Եւ երրորդ մօւցմումով 175 կգ: Հայ ծանրորդն աշխարհի առաջնութեան նուազեց փոքր ոսկէ մետալ:

Մակնուս Կարլսեն Չորրորդ Անգամ Պաշտպանեց ճատրակի Աշխարհի Ախոյեանի Տիտղոսը

31-ամեայնորուեկիացի Մակնուս Կարլսեն (2855) չորրորդ անգամ ըլլալով պաշտպանեց ճատրակի աշխարհի ախոյեանի տիտղոսը: Տուպայի մէջ կատարուած ախոյեանկան մրցամարտին Կարլսեն 7,5:3,5 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ախտուսի յաւակնորդ, 31-ամեայուս Եան Նեպոմյաչին (2782): 11-րդ խաղին Կարլսեն սեւերով առաւելութեան հասաւ 49-րդ քայլին:

Մաքս Ֆերստապենը Նուաճեց Ֆորմուլա-1-ի Ախոյեանի Տիտղոսը

«Ռետ Պուլի» 24-ամեայ հոլանտացի Մաքս Ֆերստապեն առաջին անգամ ըլլալով նուաճեց ֆորմուլա-1-ի ախոյեանի տիտղոսը՝ յաղթեց Ապու Ֆայիի Մեծ մրցանակին:

«Մերսեսետիս» բրիտանացի վարորդ՝ Լիուխս Հեմլիթոնը չկարողացաւ յաղթանակի ախտուսակը: Ապու Ֆայիի մէջ՝ ընդհանութեան աշխարհի կիրառակիր մէջ գրաւելով երկրորդ տեղը:

Ֆերստապենն 2021 թուականին 22 փուլերէն 18-րդին դարձաւ յաղթող՝ սահմանելով մրցանիշ:

Վահան Բիչախչեան՝ Կոլի Եւ Կոլային Փոխանցման Հեղինակ

Սովոքակիայի առաջնութեան 18-րդ հանդուանին «Ժիլինան» հիւրընկալուած էր «Տրենչինի» կողմէ եւ առաւելութեան հասաւ է 3:1 արդիւնքով: Հիւրերու կազմին մէջ կոլի եւ կոլային փոխանցման հեղինակ դարձած է Հայաստանի հաւաքականի 22-ամեայ կիսապաշտպան Վահան Բիչախչեանը:

«Ինքեր» Յաղթեց Եւ Գլխաւորեց Մրցաշարային Աղիւսակը

Խոալիոյ առաջնութեան 17-րդ հանդուանին ախոյեան «Ինքեր» ընդունեց «Կալիարիին» եւ վատահ յաղթանակակը արձանագրեց՝ 4:0 արդիւնքով:

«Ինքեր» 40 կէտով գլխաւորէց մրցաշարային աղիւսակը եւ 1 կէտ առաջ է երկրորդ դիրքի վրայ ընթացող «Միլանէն»: